

Sygn. akt IV CZ 18/19

POSTANOWIENIE

Dnia 3 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa A. K. i W. K.
przeciwko A. C. i T. C.
o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 kwietnia 2019 r.,
zażalenia powodów
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił apelację powodów A. K. i W. K. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 20 marca 2017 r. W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że powodowie nie usunęli braków apelacji przez uiszczenie od niej opłaty w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia wezwania. Również wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji, złożyli dopiero 20 czerwca 2017 r. czyli po terminie, który upłynął w dniu 19 czerwca 2017 r.

W zażaleniu na to postanowienie powodowie, wnosząc o jego uchylenie, zarzucili naruszenie art. 373 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że sąd drugiej instancji

badając wymogi formalne apelacji jest uprawniony do analizy zasadności zwolnienia strony od kosztów sądowych przyznanego przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 373 zd. 1 k.p.c. w celu przeciwdziałania rozpoznaniu *in merito* środka odwoławczego nieodpowiadającego przesłankom jego dopuszczalności sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji. W świetle zaś art. 370 k.p.c. podstawą odrzucenia przez sąd pierwszej instancji apelacji jest między innymi usunięcie jej braków formalnych po upływie przepisane terminu.

Nie budzi wątpliwości, że sąd drugiej instancji jest uprawniony do odrzucenia apelacji z tych samych powodów, które stanowią podstawę odrzucenia apelacji przez sąd pierwszej instancji, w tym może kontrolować postanowienia wydane przez ten sąd w toku postępowania międzyinstancyjnego (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – zasada prawna z dnia 30 stycznia 1968 r., III CZP 77/67, OSNC 1968, nr 12, poz. 202 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1998 r., III CKN 471/97, OSP 1999, nr 4, poz. 83, z dnia 25 sierpnia 1999 r., III CKN 695/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 51, i z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CZ 119/13, nie publ.). Wyjątkiem jest postanowienie o zwolnieniu od kosztów sądowych z uwagi na szczególny tryb jego weryfikacji w postaci możliwości cofnięcia zwolnienia od kosztów, jeżeli okaże się, że okoliczności na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r., II CZ 30/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 45).

Z akt sprawy wynika, że powodowie wnieśli apelację od której nie uiszcili należnej opłaty i nie sformułowali w niej wniosku o zwolnienie od kosztów (k. 579 - 583). Zarządzeniem z dnia 23 maja 2017 r. doręczonym pełnomocnikowi powodów w dniu 12 czerwca 2018 r. zobowiązano skarżących do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 11.500 zł pod rygorem odrzucenia apelacji (k. 585 i 588). W określonym terminie, który upłynął bezskutecznie w dniu 19 czerwca 2017 r., powodowie nie uiszcili opłaty. Natomiast po upływie terminu na usunięcie braków formalnych apelacji, w dniu 20 czerwca 2017 r. wnieśli o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji (k. 589 - 607). Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy zwolnił powodów od opłaty od apelacji w całości

(k. 608) nie dostrzegając, że wniosek o zwolnienie od kosztów został złożony po upływie terminu na usunięcie braków formalnych apelacji.

Wbrew twierdzeniom zażalenia, Sąd Apelacyjny kontrolując zachowanie wymogów formalnych apelacji, nie badał merytorycznie zasadności zwolnienia skarżących od opłaty od apelacji. Dostrzegł jedynie, że powodowie wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożyli po upływie terminu na usunięcie braku fiskalnego apelacji, w konsekwencji czego nie mógł on odnieść zamierzonego skutku, skoro po upływie terminu na uiszczenie opłaty od apelacji, sąd zobowiązany jest do jej odrzucenia. Kontrola Sądu drugiej instancji przeprowadzona na podstawie art. 373 k.p.c. ukierunkowana była zatem na weryfikację zachowania terminu do usunięcia braków formalnych apelacji, do czego Sąd ten był uprawniony. W konsekwencji Sąd Apelacyjny zasadnie odrzucił apelację na podstawie art. 373 w zw. z art. 370 k.p.c., skoro powinna ona podlegać odrzuceniu przez Sąd pierwszej instancji.

Z przytoczonych względów na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

aj